TO PILLE OSTAT SISHES IN OVO ON THE CALL OF THE CALL O

شعين الماية ____ العثراط المستقيم صراط الذين العمت سم الله الرحمت الرحيم الحكمة لله رب العالمين الرحمت الرحم المستقيم المراط الذين العمت العرب العرام الذين العمت المستقيم عبراط الذين العمت المراط الذين العمت الرحم المراط الدين العمت المراط الدين العمت المراط الدين العمت الرحم المراط الدين العمت الرحم المراط الدين العمت المراط الدين العمل المراط الدين العمت المراط الدين العمل المراط الدين العمت المراط الدين المراط المراط الدين المراط الدين المراط الدين المراط الدين المراط الدين المراط المراط الدين العمت المراط الدين المراط الدين المراط المرط المراط المراط المراط المراط المراط الم

שות של מו ש

μυς του και του κατες του τους ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επμεις πατες ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομο το εν τοις ουρανοις αγιασθητω το εν τοις ουρανοις αν το εν τοις ουρανοις αγιασθητω το εν τοις ουρανοις αν τ

של ונול מאדון (סיו של אוכי מצושמע, ישראל: יחנה אלפים או אורי מצושמע, ישראל יותר אלפים אורי אורי מצושמע, ישראל יותר אלפים אורי אורי מצושמע, ישראל יותר אלפים אורי אורי אורי מצושמע, ישראל יותראל יותר אלפים אורי אורי אורי מצושמע, ישראל יותראל יותר אלפים אורי אורי מצושמע, ישראל יותראל יותר אלפים אורי אורי מצושמע, ישראל יותראל יותראל

The Scriptural Reasoning Society

Menachot 29Ba

Rab Judah said in the name of Rab, "When Moses ascended on high he found the Holy One, blessed be He, engaged in affixing coronets to the letters^b. Said Moses, 'Lord of the Universe, Who stays Thy hand?'c. He answered, 'There will arise a man, at the end of many generations, Akiba b. Joseph by name, who will expound upon each tittle heaps and heaps of laws'. 'Lord of the Universe', said Moses; 'Permit me to see him'. He replied, 'Turn thee round'. Moses went and sat down behind eight rows^d [and listened to the discourses upon the law]. Not being able to follow their arguments he was ill at ease, but when they came to a certain subject and the disciples said to the master 'Whence do you know it?' and the latter replied 'It is a law given unto Moses at Sinai' he was comforted. Thereupon he returned to the Holy One. blessed be He, and said, 'Lord of the Universe, Thou hast such a man and Thou givest the Torah by me!' He replied, 'Be silent, for such is My decree'. Then said Moses, 'Lord of the Universe, Thou hast shown me his Torah, show me his reward'. 'Turn thee round', said He; and Moses turned round and saw them weighing out his flesh at the market-stalls^f. 'Lord of the Universe', cried Moses, 'Such Torah, and such a reward!' He replied, 'Be silent, for such is My decree.'"

_

^a Epstein I *The Babylonian Talmud* Soncino 1961

b These are the Taggin, i.e., three small strokes written on top of the letters שצטנוגא in the form of a crown

^c ie. Is there anything wanting in the Torah that these additions are necessary?

^d Of R. Akiba's disciples

e lit. 'so it has come to My mind'

^f R. Akiba died a martyr's death at the hands of the Romans during the Hadrianic persecution. V. Ber. 61b

איפטקא ליה כרעא דה"י. בתפילין: וי"ו דויהרג . כל בטר יאן אירע במקום נקב ונראה כמין יו"ד: דלא הכים. דאי חכים מכין

שמחרף הוא נימר יהרג כלפי מעלה ואומר ויהרג: לא טפש. שאם

טפש איט יודע לקרוח אלא אוח שלימה: כתרים. כגון התגין דם"ח:

תורה אור מי מעכב על יוך . מה שכתבח שחחה

לריך לחסיף עוד עליהם כחרים:

שהגיע לדבר . שלריך טעם: נחיישבה

דעתו . של משה הואיל ומשמו אומר

אט"פ שעריין לא קיבלה: במקולין .

יכן מקום הקלכין שיקלין כשרו כדאמר

בכרכות (דף סא:) שסרקו בשרו

במסרקוח יגן ברול: שלשה זיונין. נ'

תגין קטנים בכל אחח בשין ידן "רגל

השמחלים וכן בעין ברחש הרגל

טטה לימין ואחד טעה לשמאל ואחד

מין למטלה: שעטנו גן. והוא הדין

לגדיק כפופה ולטן פשוטה: דווקני .

שמדקדקים לעשות כתכ מיושר : חטרי

לנניה דהית.לננו של חית ששין למעלה

כעין מועד כזה לעמר הקב"ה חי שוכן ברומו לעל עולם חי"ח

הייט חו: וחלו כרעיה דה"י . רגל

הפנימי של ה"י הלוי באויר ואיט דטק

לננו : הוה לו מחסה . דהייט פו) הכי

מבמע על בכניתו ביי' עדי עד הוו

להם כיה יי' מחסה לור מעוז לעולמים:

אחת כה"י ואחת כיו"ר . חלה את שמי

והעיף מכל חום ג' עיפין ומחוחן

טיפין נטבו מים ואם יון ואויר וכל

העולם כולו וכן כתוב בספר ילירה :

שרומה לאכסדרה . שפתוח מתחתיו :

שכל הרולה ללחח. ממט לחרשת

העליון בין רגל שבהוכו לגנו: ולעייט

כהך. פתח התחתון דנפיק כיה: לח

רשה יולח יח): משלין ליה. בפחח [מנטם סלו]

הפנימי וכן כולם ואוחם ג' תנין אחד [שנת פה.]

קח ב חייי שם הליים מ"ר: ואי לא יהרג הוא ופכול. יש לדקדק מכאן דכתיב ויהרג טום פסם סבשיבום חשר בנאוייו. מיר: שעשנו גון.

> נסיינ סיתן ימו לא סביא כק הפני סירושים

בי כי דינין כריל ניק

[סיני שלה לחוות רגל [היאהב

משילין ושים פלי ג בתג פבין כה פום'ם יו'ר פיתן לעד שניף! : 2 gra if fire n'hi

קי ד שושים אית פיפן te aurp es :

קיא ה וו מיי סיו קיא ה וו מיי סיו קיא ה וו מיי סיו

שיטה מקוכצת

מו ניבתייר

ל רמא ום כי ריקיל

נן שפינה . מ'א עשר

ל חובה אחד נמחק

ת ק בית רבי רב נמח ק בהקב התוה לוותיב"

ה תיכת יכא נפחק: חוור לאיצוך :

שלפה שלשה ויונץ :

בי אני קישר לי בתר:

ל בנות בתם לון כמישה

מבקרש ל כל בטר רונה כי באך האחרון

הסיד ומה ד בניקבא . מסקר יכלו של ויץ אייע : יכן בסקורן

במשם: "ן במשים

ביאש ככל: שון ואחר

יקפר: יה| יודא.כביייתא

רומה לשנסרות שאין

לת אלא שלשה זוינת ורעולם הזה אין לו

איא נ' זיית לפי שברות

בשנית אין לר נייות

כליםר: ל)רף יתקן תיא שכתוב חבא רסשרא

הור פעייל לה נפתח: ישן ילין אחר

מפרש בתחילה | לכוה כמו תנא דד' בעירוכין (דף יג.) רשע סטיף ר : וכפועה (דף כ.) וכפירוש הקונערם גראה שהכתר ללד פחת החשובה ותנא דקוף כיולא בו דאמר כפ' הטנה (שנת דף קד.) מ"ט מהדר תנא דקוף

ים מפרשים נ' דונים השנים ללר במאל אחד מלמעלה ואחד מלמעה אתא לקמיה דר' אכא א"ל אם 1) "משתייר בו והאחד ללד ימין כוה ע שפטל"ו כשיעור אות קטנה כשר ואם לאו פסול נ"ן 'ונפי'שנת כתיכת ראמי כר חמרי דהוא לו חמוה דרמי בר דיקולי ש"י לייר חחד מימין איפסיקא ליה כרעא דוי"ו דויהרג בניקבא משמאל ואחר מלמעלה כיה וו אתא לקפית דרבי זירא א"ל זיל אייתי ינוקא עוד פי' שים שעושין שלפחן למעלה כזה ען מ"ר . ידלא חבים ולא מפש אי קרי ליח ויהרג "כתיב בשימושת בשימה במה בשני כשר אי לא "יהרג הוא ופסיל אמר רב יהודה רכה דמבמע לריכה נ' נ' טט דלטטפוח אמר רב בשעה *שעלה משה למרום מצאו ויונין ור"ח כתב בתיקון ס"ח שלו להקב"ה שושב וקושר כתרים לאיתיות שהות שיכוש. מ"ר: דחמריה לננים זמיח. פי אדם אחר יש שעתיר להיות כסוף כפה דורות בקוניות בתוכיה ועקיבא בן יוסף שכיו שעחיד לדרוש על כל רגל שמאלי של ח' עד למעלה כיה, קיץ וקוץ תילין תילין של הלכות אמר לפניו "ור"ח פירש כאמלע נגו של חית נטה מעע כמי חעדתה ! קם : קיי ס'ה פהלי דנמות דכתמוע כוה ולפי' הקונטרם לא יתיישב כל כך הא דאמרינן בסוף הבינה (שנת דף קר:) כנון שנטט לנגו של חית ועבחו שני זיינין : וכואי טעמח אים לים חנא . ,פי' בקונטרם בסוף ה"י כוה 🖛 ורביע , חם

לנכ רי"ם אמר הקב"ה רשע אם

אתה חיור כך אני אששה לך כחד

כמיתי . מ"ר: ורגניא היוכחא .

בחדא לאו תיובתא גמירה היא אלא

דכדוחק מיחרלה. מ"ר: רגנא אם

ים כו דף חחד כי'. ודוקח מעיקרה

רא יכול לחקן כמה שיחזור ויכחוכ

דף שלם אחאי יננו . מ"ר :

דלי"ח של כדה משה קענה כמשט כמו יו"ד והכיא רכי אלימו

רבש"ע הראהו לי אכור לו חזור לאחורך הלך וישב בסיף יו שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים תשש כחי כיון שהגיע לדבר יו אחר אמרו לותלמידיו רבי מנין לך אמר להן הלכה למשה מסיני נתיישכה דעתו חו-יו ובא לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם יש לך ארם כזה ואתה נותן תורה ע"י אמר לו שתוק כך עלה במחשבה לפני אמר לפניו רבונו של 'עולם הראיתני תורתו הראני שברו אמר לו חזור יו (לאחורך) חזר לאתוריו ראה ששיקלין בשרו במקילין אמר לפניו רבש"ע "זו תורה וזו שכרה א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני אמר רבא ישבעה איתיות צריכות יו שלשה זיונין ואלן הן שעטניז ג"ץ אכר רב אשי חוינא לדו לספרי דווקני 🗓 דבי רב "דחטרי להו לנגיה דחי"ת ותלו ליה לכרעיה דה"י חשרי להו לגניה דחי"ת כלומר חי הוא ברומי של עולם ותלו נשיאה מר' אמי מאי דבתיב "במחו ביי"פדי ננו דה"ו: מעשיהס אין דומין פי . ליה לכרעיה דה"י כרבעא פיניה רכי יתודה עדי ער כי ביה יו' צור עולמים אמר ליה כל התולה בטחנו בהקב"ה כן הרי לו מחסה בעולם הזה ולעולם הבא אמר ליה

אנא הכי קא קשיא לי מאי שנא דכתיב כיה ולא כתיב יה כדרוש ר' יתודה

בר ר' אילעאי "אלו שני עולמות שברא הקב"ה אחר בה"י ואחד ביו"ד ואיני

יודע אם העולם הכא כיו"ד והעולם הוה בה"י אם העולם הוה ביו"ד והעולם

בהבראם אלא בה"ו בראם [הוי אומר העולם הוה בה"ו והעולם הבא ביו"ר]

ומפני מה נברא העולם הזה בה" מפני שדומה לאכסדרה שכל הרוצה לצאת

יצא ומ"ט חליא כרעיה דאי הדר בחשבה מעיילי ליה וליעייל בהך לא

יליץ ולענוים יתן הן כא לפדר מסייעין אותו בא לטמא פותחון לו ומ"ט אית

ליה תאגא אמר הקב"ה אם חוור [בו] אני קושר לו יו *קשר מפני מה נברא

העולם הבא ביו"ר מפני שצריקום שבו מועשים ומפני מה כפוף ראשו מפני

שצדיקים שבו כפוף ראשהם מפני מעשיהן שאינן דומין זה לזה אמר רב יוסף

איפסיקא ליח כרעא דה"י דהעם בניקבא

אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידך אמר לו

במסתיישא מילחא . דהבא ליטהר בעי בטיוע מפני ילר הרע הלכך עכדי ליה סיוע "פחח יחירה: הוח ילין. לין הקניה לין אים ים) (איהו) כלומר פיחח לו להיוח לן: מסיעין אותו . אלמא בעי סיוע : איח ליה חנא. לה"י כתר קטן בסיף ראשיהם כפיפים דמתביים מחבירו: תרחי מילי אמר רב בספרים. בהלכות ספרי תורה ולקמן אמריגן אירך

מילחא דרב: מולת על כולן . שאפילו טעיות בכל דף ודף כן או מללה עליהם הבא בה" כשתוא אומר "אלה תולדות השמים והארץ בחבראם אל תקרי לפייקן דף שלמר כאן ומהקן: אי נססוא י דף שלמה שלשה טעיות מאי . מגלת או אין מגלת מי אמריכן שלימה כלי טשות או דלמא שלימה

מר' שעיות אכל שלם לא איכפת שנת קר. יום להו פי מסתייעא מילתא כדריש לקיש *דאטר ריש לקיש מאי דבתיב °אם ללצים דוא יייילן: מואיל ואחיתג רשת להקני . ס"ח ביש נ' עשיות בכל דף מחקן להך דף בת ג' ומללת של כולם כיר נית אף על פי שים ככן ד' בכל שאר הרפין : וה'מ . דהמרינן ד' ינכו כנון חסכות שחסכו ממנו אותיות: חכל

הני תרתי כולי אכר רב בספרים ותניא תיובתיה חרא הא דאכר רב ס'ת שיש בו שתי טעיות בכל דף ודף יתקן שלש יגנו. ותניא תיובתיה "שלש יתקן ארבע יגנו תנא אם יש בו דף אחת שליכה כצלת על כולו: א"ר יצחק בר שמואל כר כרתא משפיה דרב 'והוא דכתים רוביה דספרא "שפיר א"ל אביי לרב יוסף אי אית בהדוא דף שלש מעיות מאי א"ל הואיל ואיתיהים (פי נים זסף זיד פי לאיתקיני פיתקן וה"ם חסירות אבל יתירות 'לית לן בה חסירות מ"ם לא אמר רב כהנא משום דמיחוי כפנופר: אגרא חמוה דרבי אבא הוה ליה יתירות בסיפריה אתא לקמיה דרבי אבא א"ל לא אמרן אלא בהסירות

(שרי מוספות ברכות כח. ד"ם וויכם כו" אל חקרי טר אלא לר)

כלומר ניק

פינביה כנים כוחם

ומסרש"ק כנים כרפר

.70

שם יי שרוב כל דף ודף טעב בלא סעות שאין יותי ששמעה או ששה שעית בכל ווף ודף או : כל דף שלמה המיד ובחור אי אית בתרוא: ככן אעים שים ככל שאר הדסין היבת סעיות חסיד :

Baba Metzia 59B^a

and this was the oven of 'Aknai'. Why [the oven of] 'Aknai? — Said Rab Judah in Samuel's name: [It means] that they encompassed it with arguments^c as a snake, and proved it unclean. It has been taught: On that day R. Eliezer brought forward every imaginable argument^d, but they did not accept them. Said he to them: "If the halachah agrees with me, let this carob-tree prove it!" Thereupon the carob-tree was torn a hundred cubits out of its place — others affirm, four hundred cubits. "No proof can be brought from a carob-tree," they retorted. Again he said to them: "If the halachah agrees with me, let the stream of water prove it!" Whereupon the stream of water flowed backwards — "No proof can be brought from a stream of water," they rejoined. Again he urged: "If the halachah agrees with me, let the walls of the schoolhouse prove it," whereupon the walls inclined to fall. But R. Joshua rebuked them, saying: "When scholars are engaged in a halachic dispute, what have ve to interfere?" Hence they did not fall, in honour of R. Joshua, nor did they resume the upright, in honour of R. Eliezer; and they are still standing thus inclined. Again he said to them: "If the halachah agrees with me, let it be proved from Heaven!" Whereupon a Heavenly Voice cried out: "Why do ye dispute with R. Eliezer, seeing that in all matters the *halachah* agrees with him!" But R. Joshua arose and exclaimed: "It is not in heaven." What did he mean by this? — Said R. Jeremiah: That the Torah had already been given at Mount Sinai; we pay no attention to a Heavenly Voice, because Thou hast long since written in the Torah at Mount Sinai. After the majority must one incline^f.

R. Nathan met Elijah and asked him: "What did the Holy One, Blessed be He, do in that hour?" — He laughed [with joy], he replied, saying, "My sons have defeated Me, My sons have defeated Me." It was said: On that day all objects which R. Eliezer had declared clean were brought and burnt in fire. Then they took a vote and excommunicated him. Said they, "Who shall go and inform him?" "I will go," answered R. Akiba, "lest an unsuitable person go and inform him, and thus destroy the whole world." What did R. Akiba do? He donned black garments and wrapped himself in black, and sat at a distance of four cubits from him. "Akiba," said R. Eliezer to him, "what has particularly happened to-day?" "Master," he replied, "it appears to me that thy companions hold aloof from thee." Thereupon he too rent his garments, put off his shoes, removed [his seat] and sat on the earth, whilst tears streamed from his eyes. The world was then smitten: a third of the olive crop, a third of the wheat, and a third of the barley crop. Some say, the dough in women's hands swelled up.

A Tanna taught: Great was the calamity that befell that day, for everything at which R. Eliezer cast his eyes was burned up. R. Gamaliel too was travelling in a ship, when a huge wave arose to drown him. "It appears to me," he reflected, "that this is on account of none other but R. Eliezer b. Hyrcanus." Thereupon he arose and exclaimed, "Sovereign of the Universe! Thou knowest full well that I have not acted for my honour, nor for the honour of my paternal house, but for Thine, so that strife may not multiply in Israel!" At that the raging sea subsided.

-

^a Epstein I *The Babylonian Talmud* Soncino 1961

This refers to an oven, which, instead of being made in one piece, was made in a series of separate portions with a layer of sand between each. R. Eliezer maintains that since each portion in itself is not a utensil, the sand between prevents the whole structure from being regarded as a single utensil, and therefore it is not liable to uncleanness. The Sages however hold that the outer coating of mortar or cement unifies the whole, and it is therefore liable to uncleanness. (This is the explanation given by Maimonides on the Mishnah, Kel. V, 10. Rashi a.l. adopts a different reasoning). 'Aknai is a proper noun, probably the name of a master, but it also means 'snake'. (Gr. **) which meaning the Talmud proceeds to discuss

^c lit. 'words'

^d lit. 'all the arguments in the world'

^e Deut. XXX 12

^f Ex. XXIII,2; though the story is told in a legendary form, this is a remarkable assertion of the independence of human reasoning

בבא מציעא

טתרות שטיתר ר"ח - ע"י מעשה שאירע נשאלה הלכה זו בביח

המדרש שנפלה טומאה לאויר מטר זה וחזרו ועשאו על גביו

תורה אור לער ואכל: אף הוא קרע בגדיו -

שהמטדה חייב בקריעה:וחלן מנעליוי

שהמטדה אסור בנעילת הסגדל

במו"ק (ד' סו:): ונשמט י מן הכסח:

טפח · נחקלקל: אך גדול · מכה

גדולה: ר"ג · נשיח היה ועל פיו

נעשה: שלא ירבו מחלוקות - שלא

ירגיל היחיר לחלוק על המרובין :

אימא שנוסי כך שמה: בין מלא

לחסר - סטרה היחה שיהא החדש

חסר וקבוע ביום ל' ולא יפול ביום

החדש על פניו והיה מלא ולא נקכע

עד יום שלשים ואחד ולא נזהרה בו

ביום ל' ונפל על פניו: מביח אבי

ט: בתני חין מערכין פירות

בפירוח - בעל הביח שאומר פירוח

שדה פטני אני מוכר לך כך וכך

סחין לא יערבט בפירות שדה אחרת:

קפם כנד מיי פייד מהלי מכינה הלי פוש"ם ח'מ ס" רכח רבים להעות אבל החם אדרבה ב"ה כניף כ: רובא אי לאו דהוה מספקא לן אי

קצ ה מיי שם פייה חולים בחר רובה משום דב"ם חוו פובה כ פת נחיין קם קט פושים שם חריפי טוכא ושוד דכאן לא ילאס כפיף :

הנהות הב״ה (א) גפי פאן שנידי אשה דרים דהכא החם דייק מדקאמר לא הפח כניל וכן כרש"י :

נליון השים גםי השיוה חורה נויו הקב"ה היינו קבוע והכא מילחא מקומות. פיון קדובין דף פ פ'נ קוספות ד'ה קבים דנקפו נכ'ד מקיחות: שם מפני פיין כרב"י . 17102 פוריות דף ע ע"א ד"ם אמר לפו :

> (עי' חים' חו"ק עוו: ד'ם לא אבארא ונחים' דגדם ון ר'ם סקום]

ניי מהרים ורשים הרים

קפח א מיי פים מכלי זה, חטר של עכנאי יש דגרם חכנאי וכן בירושלמי וחכן זה עכנאי נחש דרכו לעשות בענולה להכנים זכבו אלל פיו : כל נחש ושמא בעל התטר שחיה עושה שמו כן : בשמים היא והא דאמר בפ"ק דיבמות (ד' ידי ופס ד"ם רני) דהלכה כב"ה משום דילאה בת קול שאני הכא שבא שהרות ושיהרם ר"א והביאום ושרפום לפניו: לבש שחורים. ענין מו שו סמג לאיין קבא לחלוק על דברי תורה דכחיב תחרי

בת קול אלא משום כבודו דר"א

שחמר מן השמים יוכיחו והא דאמר

התם רבי יהושע היא דאמר אין

משניחין בכח קול ולא שמעינן ליה

לר' יהושע אלא על ב"ק דהאי מעשה

בשמים היא כבר ניתנה לט חורה

מסיני משמע דבשום מקום אין

משניחין: כדייד ואמר נלחוני בני. והא דאמר ברים ע"ו (ד' ני)

מיום שחרב בהמ"ק אין שחוק לפני

דבריחותה בעלמה הוה דחמר:

וכרע בגדיו וחלן מנעליו · אין להוכיח מכאן הא דמבעיא

ליה במועד קטן (ד' שו: ופס ד"ה לח)

אם מטדה לרוך קריעת בגדים וחלוץ

מנעל דדלמא הכא לנערא בעלמא

הוח דעבר הכי :

מבית אכי אבא . פי׳ בקונערם

שבת נשיאים היתה והם מכיח דוד :

יחוין משערי אונאה · לפי שלער

לעיל מקרא דתהלים דשערי דמעה

לא ננעלו וכחנם דחק כן דהא דרים

לעיל רב חסדא בהדיא מדכחיב הנה

ה' כלב על חומת אנך ובמא מביח

רבן גמליאל היתה מקובלת שהיה

אבי המשפחה ולאו אדוד קאמר

כדחשכחן כמי (ר"ה ד' כהי) דחמר רבן

גמליאל מתוכלני מכיח אכי אכא

שפעמים כא בארוכה כו' :

ואמרי לה כמ"ו יש מפרש

משום דחשיב כי גרים

הייתם וכיולת בה:

דמשוח

ל הלב היא וקרוב להוריך

משמע משום דנפקח

מכית דור אכי משפחה

וזה הוא תנור של עכנאי מאי עכנאי אמר רב יהודה אמר שמואל שהקיפו דברים כעכנא זו וטכאותו תנא כאותו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו היפנו אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה ואמרי לה ארבע מאות אמה אמרו לו אין מביאין ראיה מן החרוב חור ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים יוכיהו חורו אמת המים לאחוריהם אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת המים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי כותלי בית הכדרש יוכיחו המו כותלי בית המדרש ליפול גער בהם רבי יהושע אמר להם אם תלמידי רכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה מיבכם לא נפלו מפני כבודו של רבי יהוען ולא זקפו מפני כבורו של ר"א ועדיין מטין ועומדין חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצאתה בת קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה כמותו בכ"מ עמד רבי יהושע על רגליו ואמר סאלא בשפים היא מאי לאיניף טחמו נמי חלחת כחיב כיה - וגר לת בשמים היא אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה פהר סיני *אין אנו פשגיהין בבת קול שבבר כתבת בדור סיני בתורה "אדרי רבים מיון לגרים חיתם נגלו מוא לכם להמות אשכחות רבי נתן לאליתו א"ל מאי עביד קוב"ה בההיא שעתא א"ל קא חייך ואמר נצרוני בני נצחוני בני אמרו *אותו היום הביאו כל מהרות שמיהר ר"א ושרפום באש ונכעו עליו וברכוהו ואמרו מי ילך ויוריעו אמר להם ר"ע אני אלך שמא ילך אדם שאינו הגון ויודיעו ונפצא מחריב אח כל העולם כולו כה עשה ר"ע לבש שחורים

ונתעמף שחורים וישב לפניו ברחוק ארבע אמות אמר לו ר"א עקיבא מה יום מיומים אמר לו רבי כמדומה לי שחבירים בדילים ממך אף הוא קרע בגדיו וחלץ מנעליו ונשמש וישב על גבי קרקע זלגו עיניו רמעות לקה העולם שליש בזיתים ושליש בחמים ושליש בשעורים ויש אוכרים אף בצק שבירי אשה (וּ) טפח תנא *אך גרול היה י 🏲

באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר"א נשרף ואף ר"ג היה בא בספינה עמר עליו נחשול לטבעו אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנום עמד על רגליו ואמר רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נה הים מועפו אימא שלום דביתהו דר"א אחתיה דר"ג הואי מהדוא מעשה ואילך לא הוה שבקה ליה לר"א לפיפל על אפיה ההוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא להמר איכא ראמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקא ליה ריפתא אשכחתיה דנפל על אנפיה אמרה ליה קום קטלית לאחו אדהבי נפק שיפורא מבית רבן גמליאל דשביב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערם ננעלים חיין משערי אונאה תנו רבגן 'המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלוחצו עובר בשנים מאי יינוא ים שות כנ שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין "וגר לא תונה "וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אותו "ולא תונו איש יינוא נכ פמה כנ את עכותו וגר בכלל עכותו הוא לוחצו נכי שלשה כתיבי "ולא תלהצנו "וגר לא תלחץ "ולא תהיה לו כנושה שמום בים וגר בכלל הוא אלא 'אחד זה ואחר זה בשלשה תניא רבי אליעור הגדול אומר מפני מה "הוהירה תורה בל"ו בארץ מצרים (*תנינא) רבי נתן אומר מום שבך אל תאמר לחברך והיינו דאמרי אינשי דוקיף ליה זקיפא (ייניא מיל בדיותקיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתא: מתני יאין מערבין פירות בפירות אפי חדשים בחדשים

אכא - מבית אבי המשפחה שכח כשיחים היתה והם מפיח דוד: חון משערי אונאה. לפי שלער הלב היא וקרוב להוריד דמעות: המאנה את - הגר - אונאת דברים : הטחט דוחקו: לא תהיה לו כטשה . לחן הוא שדוחקו לתכוע חוכו: ה"ג מחי שנא מאנה דכתיב ביה חלחא וגר לא חונה לא תוט אותו ולא תוט איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא : חלחן ולא חלחלט ולא חהיה לי [כרכות נכי כטשה: מום שבך אל תאמר לחברך . כג להוכיר שם גירות: מחן דחית ליה וקיפ'בריותקיה לא נימא לחבריה זקיף

מירונין ז. פסחים קיר. יכמות יד. חולין מד.] ביניהא · מי שיש לו תלוי במשפחתו נרטוק ים.

לא יאמר לעבדו או לכן ביתו חלה לי דג זה שכל שם חלייה גנאי הוא

Targum of Onkelos: Noacha

These are the memorials of Noach. Noach was a man righteous and perfect in his generation; in the fear of the Lord walked Noach. And Noach begat three sons. Shem. Cham. and Yapeth. And the earth was corrupted before the Lord, and the earth was filled with violences^b. And the Lord saw the earth, and, behold, it was corrupt, because all flesh had corrupted, each one, his way upon the earth.

And the Lord said to Noach, "The end of all flesh cometh before Me, because the earth is filled with violences from the face of their wicked works; and, behold, I will destroy them with the earth. Make thee an ark with the wood of cedar; dwellings shalt thou make in the ark, and overlay it within and And thus shalt without with pitch. thou make it: three hundred cubits shall be the length of the ark, fifty cubits its breadth, and thirty cubits its height. A light shalt thou make to the ark, and at a cubit shalt thou complete it above, and the door of the ark thou shalt place in its side. Lower dwellings, second and third, shalt thou make in it. And I, behold, I do bring the deluge of waters upon the earth to destroy all flesh in which is the breath of life from under the heavens. Every thing that is on the earth shall die. And I will establish My covenant with thee; and thou shalt enter into the ark, thou, and thy sons, and thy wife, and the wives of thy sons with thee. And of all that liveth of all flesh two and two of all that enter into the ark to abide with thee, male and female shall they be. Of fowl according to its kind, and of cattle according to her kind, and of every creeping thing of the earth after his kind, two of all shall enter with thee to abide. And thou, take with thee of all food which is eaten, and gather to be with thee; and it shall be for thee and for them to eat." And Noach did according to all which the Lord had commanded him, did he. SO

תרגום אונקלוס מנוקד

אלין, תולדת נוח--נוח גבר זכאי שלים הַנָה, בָּדַרוֹהִי: בְּדַחְלְתָא דַּייַ, הַלֵּידְ נוֹחַ ואוליד נוח, תּלַתַא בּנִין--יַת שָם, יַת חם ונת נפת. וְאָתְחַבַּלֵת אַרָעָא, קֶדָם יִיַ; וְאָתְמְלִיאַת ארעא, חטופין. נַחַזָּא יִיַ יַת אַרְעַא, וָהַא אָתְחַבַּלַת: אַבי חַבִּילוּ כַּל בַּסְרָא אַנַשׁ אוֹרְחֵיהּ, עַל {ס} אַרָעָא. וַאֲמֵר יִיָ לְנוֹחַ, קִצָּא דְּכֶל בִּסְרַא עַאל לִקְדַמַי--אֲרֵי אָתִמְלִיאַת אַרְעַא ָּחָטוֹפִין, מָן קָדָם עוֹבָדֵיהוֹן בִּישַׁיַא והאנא מחבילהון, עם ארעא. עביד לַך תַּיבָתַא דָאַעִין דַּקַדָרוֹס, מְדוֹרָין תַּעֲבֵיד יָת תֵּיבְתָא; וְתִחְפֵי יָתַה מָנֶיו וּמִבַּרָא, בִּכְפָרָא. ּוָדֵין, דָּתַעֲבֶיד יָתַהּ: תִּלֶת מְאָה אַמִּין, אָרָכָּא דָּתֵיבָתָא, חַמִּשִּׁין אַמִּין פַּתִיַהּ, ותלתין אמין רומה. ניהור תַּעֲבֶיד לְתֵיבְתַא, וּלְאַמַתא תשַכַלְלַנַה מִלְעִילַא, וְתַרְעַה דְתִיבְתַא, בָּסְטָרָה תַּשַׁנֵי; מִדוֹרִין אַרְעַאִין תִּנְיַנִין וּתָלִיתָאִין, תַּעְבִּדְנַהּ. וַאַנָא, הָאַנָא מֵיתֵי יַת טוֹפַנַא מַיַּא על ארעא, לחבלא כל בסרא דביה רוחא דָּחַיֵּי, מִתַּחות שָׁמַיַּא: כֹל דָּבַאַרְעַא, ימות. וַאֲקֵים יָת קַיָמִי, עִמַּדַ ; וִתֵּיעוֹל, לְתֵיבְתָא--אַתִּ, וּבְנַךְ וְאִתְּתֶךְ וּנְשֵׁי בְּנַךְ ומכל דחי מכל בסרא תרין מכולא, תַּעֵיל לָתַיבָתַא--לָקַיַּמַא עַמַּדְ: דְּכַר וַנֶקבָּא, יְהוֹן. מעופא לזנוהי, ומן בעירא לזנה, מכל רחשא דאַרעא, לזנוהי--תַּרין מַכּוֹלַא ָיִעַלוּן לְנַתָּדָ, לְקַיַּמָא. וָאַתִּ סַב לָדָ, מִכָּל מֵיכָל דָּמִתְאַכִיל, ותכנוש, לותד; ויהי לד ולהון, למיכל. וַעַבַד, נוֹחַ: כַּכל דְּפַקִיד יַתֵּיה, יִיַ--כֵּין

ַעבַד.

^a Genesis 6:9ff; Translation by Etheridge JW The Targum of Onkelos 1862

^b Or 'rapines'; Samaritan version 'oppressions'

Targum of Onkelos: Leave^a

And Abram was the son of ninety and nine years, and the Lord appeared to Abram, and said to him, I am El Shadai; serve before Me and be perfect (shelim) in thy flesh. And I will set My covenant between My Word and thee, and will multiply thee very greatly. And because Abram was not circumcised, he was not able to stand, but he bowed himself upon his face; and the Lord spake with him, saying, Behold. I have confirmed (or divided) my covenant with thee; and thou shalt be the father of many peoples. And thy name shall be no more called Abram, but Abraham shall be thy name, because to be the father of a great multitude of peoples have I appointed thee. And I will make thee exceeding fruitful, and will set thee for congregations; and kings ruling over peoples shall come forth from thee. And I have established My covenant between My Word and thee, and thy sons after thee in their generations, for an everlasting covenant, to be a God to thee and to thy sons after thee. And I will give to thee and to thy sons after thee the land of thy habitation, all the land of Kenaan, for an everlasting possession: and I will be to them Eloha. And the Lord said to Abraham. And thou shalt observe my covenant, thou and thy sons after thee in their generations. This is My covenant that vou shall observe between My Word and you, and your sons after you:--Every male of you being circumcised, though he have not a father to circumcise him. And you shall circumcise the flesh of your foreskin, as a sign of the covenant between My Word and you. And the son of eight days shall be circumcised among you, every male in your generations; from him who is brought up in your house, or bought with your silver, unto every

son of the peoples who is not of you.

תרגום אונקלוס מנוקד יז: לך-לך

והוה אברם, בר תשעין ותשע שנין; ואתגלי יִי לאַברַם, וַאַמַר לֵיהּ אֲנָא אֵל שַדֵּי--פָּלַח קַדַמַי, וְהָוִי שָׁלִים. ואתין קימי, בין מימרי ובינד; ואסגי יָתָדָ, לַחִדָּא לַחִדַּא. וּנְפַל אַבְרָם, עַל אַפּוֹהָי; וּמַלֵּיל עָמֵיהּ יָיַ, למימר. אַנַא, הַא גַּזַר קּיַמִי עַמַּדַ ; וּתָהֵי, לָאַב סגי עממין. וַלָא יִתַקָּרֵי עוֹד יַת שָׁמַדָ, אַבְרָם; וִיהֵי שָׁמַדָ אַבָּרָהַם, אַרֵי לָאַב סָגֵי עַמְמִין יהַבִתָּדְ. וָאַפֵּישׁ יַתַּדְ לַחָדָא לַחָדָא, וְאֵתַּנְנַּדְ לַכָנשַן; וּמַלְכִין דַשַּלְטִין בַּעַמְמַיַּא, מַנַּדְ וַאַקִים יַת קַיַמִי בֵּין מֵימִרִי וּבֵינַדְ, וּבֵין בָּנֶדְ בַּתְּרָדְ לְדָרֵיחוֹן--לְקְיָם עַלַם: לִמְהָנֵי לָדָ לֵאֱלָהֹ, וַלְבְנָדָ בָּתְרָדָ. ואַתּין לַדַ וַלְבָנַדְ בַּתְּכַדְ יַת אַכע תותבותך, יַת כַּל אַרעָא דְּכְנַעַן, לָאַחְסַנַת, עַלָם; וָאָהָנֵי לְהוֹן, לֶאֱלַהּ. ואמר יי לאברהם, ואת ית קימי תטר--אַתּ וּבָנַדְ בַּתַרַדְ, לְדַרֵיחוֹן. דֵין קַנָמִי דִּתְטָרוּן, בֵּין מֵימַרִי וּבֵינֵיכוֹו. ובין בָּנַדָ, בַּתְרַדַ: מִגְזַר לְכוֹן, כַּל דכורא. וָתְגָּזָרוּן, יַת בְּסְרָא דְעַרְלַתְכוֹן; וִיהֵי לָאַת קַיַם, בֵּין מֵימִרִי וּבֵינֵיכוּן. וּבַר תַּמַנִיַא יוֹמִין, יָגְזַר לַכוֹן כַּל דַּכוּרָא--לַדַרַיכוֹן: יַלִיד בַּיתַא--וּזָבִין כַּסְפַּא מכל בַר עַמִמִין, דְלַא מִבְּנַדְ הוּא.

6

^a Genesis 17:1ff; Translation by Etheridge JW The Targum of Onkelos 1862

He who is circumcised shall circumcise him who is brought up among you, or bought with your silver; and it shall be My covenant in your flesh for a covenant for ever. And the uncircumcised male who circumcised in the flesh of his foreskin, unless he have some one to circumcise him, that man shall be cut off from his people; he hath made My covenant to pass away. And the Lord said to Abraham, The name of Sara thy wife shall be no more called Sara; for Sarah shall be her name. And I will bless in her body, and will also give from her a son to thee, and I will bless, him, and he shall be for assemblies, and kings ruling over nations shall be from her.

And Abraham fell on his face, and wondered, and said in his heart, Shall the son of a hundred years have progeny, and Sarah, the daughter of ninety years, bear a child? [Jerusalem: And Abraham bowed upon his face, and wondered.] And Abraham said before the Lord, May not Ishmael be established, and serve before Thee? And the Lord said, In truth Sarah thy wife shall bear thee a son, and thou shalt call his name Izhak; and with him I will confirm My covenant for an everlasting covenant to his sons after him. And concerning Ishmael I have Behold, I have heard thy prayer. blessed him; and I will spread him abroad, and multiply him very greatly. Twelve princes shall he beget, and I will give him to be a great people. But My covenant will I establish with Izhak, whom Sarah shall bear to thee at this time in the year after. And He ceased speaking with him; and the Glory of the Lord ascended from Abraham. And Abraham took Ishmael his son, and all brought up in his house, and all bought with money, every male among the household people of Abraham, and circumcised the flesh of their foreskin in the same day in which the Lord spake with him. And Abraham was the son of ninety and nine years when he circumcised the flesh of his foreskin

מָגוַר יִגוַר יִלִיד בֵּיתַד, וּוָבִין כַּסְפַּד; וִיהֵי קַיַמִי בִּבְסַרְכוֹן, לְקַיֵם עַלַם. וַעַרַל דָּכוּרָא, דָלַא יְגְזַר יַת בַּסְרַא דערלתיה--וִישִׁתִּיצִי אֲנָשָׁא הַהוּא, מַעַמֵּיה: יָת קִימִי, אֲשִׁנִי. {ס} וַאָמַר יִיַ, לָאַבְרָהַם, שַׁרַי אָתַּתַדָ, לַא תַּקְרֵי יָת שָׁמַהּ שַּׁרַי: אֲרֵי שַּׁרָה, שִׁמַהּ. וָאַבָּרֵידָ יָתַהּ, וָאַף אֶתֵּין מְנַּהּ לָדַ בַּר; וַאַבַּרְכָנַה וּתָהֵי לִכָנִשַׁן, מַלְכִין דִּשַׁלְטִין בעממיא מנה יהון. וּנְפַל אַבְרָהַם עַל אַפּוֹהִי, וַחְדִּי, וַאֲמֵר בַּלַבֵּיה, הַלָבַר מָאָה שָׁנִין יָהֵי וַלַד, וְאָם שַׁרַה הַבַּת תַּשָּעִין שָׁנִין, תַּלִּיד. ָוַאֲמַר אַבָּרָהָם, קֵדָם יִיָּ: לְוֵי יִשִּׁמָעֵאל, יִתְקַיַם קַדַמַדְ. וַאַמַר יִיַ, בַּקשָׁטָא שַרָה אַתְּתַדְ תַּלִיד לַדְ בַּר, וַתְקָרֵי יַת שָׁמֵיה, יָצְחַק; וַאֲקֵים יָת קִיָמִי עִמֵּיה לִקְיָם עָלַם, לִבְנוֹהִי בתרוהי. ועל יִשְׁמֵעֵאל, קַבֵּילִית צְלוֹתַּדְ--הַא בַּרֵיכִית יַתֵּיה וָאַפֵּישִית יַתֵּיה וָאַסְגִּיתִי יַתֵיה, לַחָדָא לַחַדָּא: תַּכִי עַסַר כַבְּרָבִין יוֹלִיד, וָאֵתְּנָנֵיהּ לָעַם סַגִּי. ווַת קוַמִי, אַקִים עם יִצְחַק, דִּתְלִיד לַדְ שַׁרָה לִזְמָנָא הָדֵין, בְּשַׁתַּא אַחְרָנְתָא. ושיצי, למללא עמיה; ואסתלק יקרא דַייַ, מֵעְלַווֹהִי דָּאַבְרָהַם. ודבר אברהם ית ישמעאל בריה, וית בַּל יַלִידֵי בַּיתִיהּ וַיַת כַּל זָבִינֵי כַּסְפֵּיהּ--בַּל דָכוּרָא, בַּאַנַשִי בִּית אַבְרָהַם; וּגְזַר יָת בָּסְרָא דִּעֵרְלַתְּהוֹן, בְּכְרַן יוֹמָא הַדֵּין, כָּמָא דָּמַלֶּיל עִמֵּיהּ, יִיַּ. וְאַבְרָהַם--בַּר תִּשְׁעִין וּתְשַע, שָׁנִין: כַּד גַּזַר, בָּסְרָא דָעַרְלְתֵּיהּ.

ּ וִיִשְׁמַעֵאל בָּרֵיהּ, בַּר תִּלָת עַסְרֵי שִׁנִין

בַּד גְּזַר--יַת, בָּסְרַא דְעַרָלְתֵיהּ.

In the same day, in the fourteenth year, was Abraham circumcised, and Ishmael his son. And every man of his house, the house-trained, and the purchased with money of the sons of the people, was circumcised with him.

בָּכְרַן יוֹמָא הָדֵין, אִתְגְּזַר אַבְרָהָם, וְיִשְׁמָעֵאל, בְּרֵיהּ. וְכָל אֲנָשֵׁי בֵּיתֵיהּ יְלִידֵי בֵּיתָא, וּזְבִינֵי כַּסְפָּא מִן בְּנֵי עַמְמַיָּא--אִתְגְּזַרוּ, עִמֵיהּ. {פ}

Mark 7:1-23^a

- 1 The Pharisees and some of the teachers of the law who had come from Jerusalem gathered around Jesus and
- 2 saw some of his disciples eating food with hands that were "unclean," that is, unwashed
- 3 (The Pharisees and all the Jews do not eat unless they give their hands a ceremonial washing, holding ^{b} to the tradition of the elders.
- **4** When they come from the marketplace they do not eat unless they wash. And they observe many other traditions^d, such as the washing of cups, pitchers and kettles.)
- **5** So the Pharisees and teachers of the law asked Jesus, "Why don't your disciples live according to the tradition^e of the elders instead of eating their food with 'unclean' hands?"
- 6 He replied, "Isaiah was right when he prophesied about you hypocrites; as it is written: "These people honour me with their lips, but their hearts are far from me.
- 7 They worship me in vain; their teachings are but rules taught by men.'
- **8** You have let go of the commands of God and are holding on to f the traditions of men."
- **9** And he said to them: "You have a fine way of setting aside the commands of God in order to observe your own traditions ^{h} !
- **10** For Moses said, 'Honour your father and your mother,' and, 'Anyone who curses his father or mother must be put to death.'

Κατα Μαρκον 7:1-23

- 1 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καί τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων
- 2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖς χερσίν τοῦτ ἔστιν ἀνίπτοις ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους
- 3 οί γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυγμῆ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων
- 4 καὶ ἀπ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ ραντίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων
- 5 καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς Διὰ τί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων ἀλλὰ κοιναῖς χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον
- 6 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν ὡς γέγραπται ὅτι Οὖτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμῷ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ ἐμοῦ·
- 7 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων
- 8 ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων
- 9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε.
- 10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῷ τελευτάτω

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From the verb κρατεω (krateō) **hold, hold firmly**. The word can mean **seize, arrest,** but in its religious use means **hold fast** to something or someone so as to remain closely united to the object or person.

^c From παραδοσις (paradosis). Can mean *handing over*, in the sense of a *delivery of goods*, or even in the sense of a *betrayal*, *arrest of a person*, but in the NT it refers to *tradition*, which has been *handed over* and *committed* by one person or group to another.

d Literally, and there are many other things which they received to hold fast to. The hold fast to is from κρατεω again, and the received comes from the verb παραλαμβανω (paralambanō) which (while having many other uses) is the normal word used for receiving an intellectual or spiritual heritage, a tradition

^e From παραδοσις (paradosis)

^f From κρατεω (krateō)

g From παραδοσις (paradosis)

h From παραδοσις (paradosis)

- 11 But you say that if a man says to his father or mother: 'Whatever help you might otherwise have received from me is Corban' (that is, a gift devoted to God),
- **12** then you no longer let him do anything for his father or mother.
- 13 Thus you nullify the word of God by your tradition that you have handed downⁱ. And you do many things like that."
- **14** Again Jesus called the crowd to him and said, "Listen to me, everyone, and understand this.
- 15 Nothing outside a man can make him 'unclean' by going into him. Rather, it is what comes out of a man that makes him 'unclean.'"

16

- 17 After he had left the crowd and entered the house, his disciples asked him about this parable.
- **18** "Are you so dull?" he asked. "Don't you see that nothing that enters a man from the outside can make him 'unclean'?
- 19 For it doesn't go into his heart but into his stomach, and then out of his body." (In saying this, Jesus declared all foods "clean.")
- **20** He went on: "What comes out of a man is what makes him 'unclean."
- 21 For from within, out of men's hearts, come evil thoughts, sexual immorality, theft, murder, adultery,
- **22** greed, malice, deceit, lewdness, envy, slander, arrogance and folly.
- 23 All these evils come from inside and make a man 'unclean.'"

- 11 ὑμεῖς δὲ λέγετε Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί Κορβᾶν ὅ ἐστιν Δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ἀφεληθῆς
- 12 οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί
- 13 ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῆ παραδόσει ὑμῶν ἡ παρεδώκατε καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε
- 14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν ὅχλον ἔλεγεν αὐτοῖς ᾿Ακούσατέ μου πάντες καὶ σύνετε
- 15 οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὁ δύναται κοινῶσαι αὐτόν ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον

16

- 17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὅχλου ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολήν
- 18 καὶ λέγει αὐτοῖς Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι
- 19 ότι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα
- 20 ἔλεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον
- 21 ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται πορνεῖαι κλοπαί φόνοι
- **22** μοιχεῖαι πλεονεξίαι πονηρίαι δόλος ἀσέλγεια ὀφθαλμὸς πονηρός βλασφημία ὑπερηφανία ἀφροσύνη·
- 23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον

ⁱ Again a form of the word παραδοσις (paradosis), but combined now with a part of the verb παραδιδωμι (paradidōmi). The two words come from the same root. The verb has more than one sense. It can sometimes be used to mean *hand over* a person into custody, even *betray*, as of Judas' action, but, when used in connection with tradition, it is the normal word to signify *hand on, transmit, commit.*

Matthew 5:31-32^a

- **31** "It has been said^b, 'Anyone who divorces his wife must give her a certificate of divorce.'
- **32** But I tell you that anyone who divorces his wife, except for marital unfaithfulness, causes her to become an adulteress, and anyone who marries the divorced woman commits adultery."

Κατα Ματθαιον 5:31-32

31 Ἐρρέθη δέ Ὁς ἂν ἀπολύση τὴν γυναῖκα αὐτοῦ δότω αὐτῆ ἀποστάσιον

32 έγω δε λέγω ύμιν ότι πᾶς ό ἀπολύων τὴν γυναικα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας ποιεί αὐτὴν μοιχευθῆναι [καὶ ὸς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήση μοιχαται]

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

 $[^]b$ ερρεθη (errethē), **it was said**, is a formula for introducing a traditional statement / interpretation. Jesus criticises such statements when the attitudes which they reveal fall short of God's high standards of how people should behave, and when an interpretation needs to be deepened or sharpened. This need not imply that Jesus is hostile to *all* tradition.

Matthew 19:2-9^{*a*}

- 2 Large crowds followed him, and he healed them there.
- **3** Some Pharisees came to him to test him. They asked, "Is it lawful for a man to divorce his wife for any and every reason?"
- 4 "Haven't you read," he replied, "that at the beginning the Creator made them male and female,
- 5 and said, 'For this reason a man will leave his father and mother and be united to his wife, and the two will become one flesh?'
- **6** So they are no longer two, but one. Therefore what God has joined together, let man not separate."
- 7 "Why then," they asked, "did Moses command that a man give his wife a certificate of divorce and send her away?"
- **8** Jesus replied, "Moses permitted you to divorce your wives because your hearts were hard. But it was not this way from the beginning.
- **9** I tell you that anyone who divorces his wife, except for marital unfaithfulness, and marries another woman commits adultery."

Κατα Ματθαιον 19:2-9

- 2 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ
- 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες Εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν
- 4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ κτίσας ἀπ ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς
- 5 καὶ εἶπεν Ένεκα τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ κολληθήσεται τῆ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν
- 6 ώστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω
- 7 λέγουσιν αὐτῷ Τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι
- 8 λέγει αὐτοῖς ὅτι Μωϋσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν ἀπ ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως
- 9 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύση τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήση ἄλλην μοιχᾶται

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

Matthew 28:18-20^a

- **18** Then Jesus came to them and said, "All authority in heaven and on earth has been given to me.
- **19** Therefore go and make disciples^b of all nations, baptising them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit,
- **20** and teaching them to obey^c everything I have commanded^d you. And surely I am with you always, to the very end of the age."

Κατα Ματθαιον 28:18-20

- 18 καὶ προσελθών ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ [τῆς] γῆς
- 19 πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος
- 20 διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος

_

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From the verb μαθητευω (mathēteuō), *make into a* μαθητης (mathētēs), *disciple*. A μαθητης (mathētēs) is a *learner*, *pupil*, *apprentice*, from the same root as the verb μανθανω(manthanō), *I learn*, *come to know*, *appropriate a lesson or an experience*

^c From τηρεω (tēreō), keep watch over, guard, protect, observe, fulfil, pay attention to.

^d From εντελλομαι (entellomai), command, give orders, ordain.

Matthew 16:13-20^a

- 13 When Jesus came to the region of Caesarea Philippi, he asked his disciples, "Who do people say the Son of Man is?"
- **14** They replied, "Some say John the Baptist; others say Elijah; and still others, Jeremiah or one of the prophets."
- 15 "But what about you?" he asked. "Who do you say I am?"
- **16** Simon Peter answered, "You are the Christ, the Son of the living God."
- 17 Jesus replied, "Blessed are you, Simon son of Jonah, for this was not revealed to you by man, but by my Father in heaven.
- **18** And I tell you that you are Peter, and on this rock I will build my church, and the gates of Hades will not overcome it.
- **19** I will give you the keys of the kingdom of heaven; whatever you bind^b on earth will be bound^c in heaven, and whatever you loose^b on earth will be loosed in heaven^c."
- **20** Then he warned his disciples not to tell anyone that he was the Christ.

18:18

18 "I tell you the truth, whatever you bind on earth will be bound in heaven, and whatever you loose on earth will be loosed in heaven."

Κατα Ματθαιον 16:13-20

- 13 Έλθων δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων Τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
- 14 οἱ δὲ εἶπαν Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν ἄλλοι δὲ Ἡλίαν ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἕνα τῶν προφητῶν
- **15** λέγει αὐτοῖς Ύμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι
- 16 ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν Σὰ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος
- 17 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ Μακάριος εἶ Σίμων Βαριωνᾶ ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ ὁ πατήρ μου ὁ ἐν [τοῖς] οὐρανοῖς
- 18 κάγω δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτη τῆ πέτρα οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς
- 19 δώσω σοι τὰς κλεῖδας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ὁ ἐὰν δήσης ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ὁ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς
- 20 τότε ἐπετίμησεν τοῖς μαθηταῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός

18:18

18 'Αμὴν λέγω ὑμῖν' ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν οὐρανω

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

The two verbs here, from $\delta \epsilon \omega$ (deō), bind, tie, and $\lambda \nu \omega$ (luō), untie, release, are commonly used in their literal meanings, but in this passage they seem to refer to the giving of authoritative teaching and religious decisions, with the sense of forbid, restrict and allow, permit. This is paralleled by the use of the equivalent verbs in Aramaic אפר (aphar) and אפר (she rā) to denote judgments concerning forbidding or allowing in the religious tradition. In the Matthew 16 passage, the verbs are singular, referring to Peter.

^c The tense of the two verbs here is future perfect: *will have been bound* and *will have been loosed*. Peter is being told, not that his decisions will be binding upon God, who will be obliged to endorse them, but rather that Peter's judgments will be guided in accordance with the decisions which will have been taken already in heaven.

^d Here the verbs are plural, referring to all the apostles and not just to Peter. Apart from this change, the previous notes, b and c, apply to this verse also.

John 14:25-26^a

25 "All this I have spoken while still with you.

26 But the Counsellor^b, the Holy Spirit, whom the Father will send in my name, will teach you all things and will remind you of everything I have said to vou."

μένων.

26 ὁ δὲ παράκλητος τὸ πνεῦμα τὸ άνιον δ πέμψει δ πατήρ έν τῶ ονόματί μου ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν ἐγώ

Κατα Ιωαννην 14:25-26

25 Ταῦτα λ∈λάληκα ὑμῖν παρ ὑμῖν

16:12-14

12 "I have much more to say to you, more than you can now bear.

13 But when he, the Spirit of truth, comes, he will guide you into all truth. He will not speak on his own; he will speak only what he hears, and he will tell you what is yet to come.

14 He will bring glory to me by taking from what is mine and making it known to you."

16:12-14

12 "Ετι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν ἀλλ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι·

13 ὅταν δὲ ἔλθη ἐκεῖνος τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τῆν άληθείαν πάσαν οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ έαυτοῦ ἀλλ ὅσα ἀκούει λαλήσει καὶ τὰ **ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν**

14 ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει ὅτι ἐκ τοῦ έμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b The word translated *Counsellor* (παρακλητος, *paraklētos*) is used four times in John's Gospel with reference to the Holy Spirit, and once in John's first letter with reference to Jesus (John 14:16,26; 15:26; 16:7; 1 John 2:1). παρακλητος means someone who appears on another's behalf, mediator, intercessor, helper, advocate. With a general sense (i.e. not in a Christian meaning) the word appears as a transliterated loanword in Pirge Aboth 4:11 -פרקליט (peraqlet).

Acts 15:1-2^a

- 1 Some men came down from Judea to Antioch and were teaching the brothers: "Unless you are circumcised, according to the custom^b taught by Moses, you cannot be saved."
- 2 This brought Paul and Barnabas into sharp dispute and debate with them. So Paul and Barnabas were appointed, along with some other believers, to go up to Jerusalem to see the apostles and elders about this question.

22-30

- 22 Then the apostles and elders, with the whole church, decided to choose some of their own men and send them to Antioch with Paul and Barnabas. They chose Judas (called Barsabbas) and Silas, two men who were leaders among the brothers.
- 23 With them they sent the following letter: The apostles and elders, your brothers, To the Gentile believers in Antioch, Syria and Cilicia: Greetings.
- **24** We have heard that some went out from us without our authorisation^c and disturbed you, troubling your minds by what they said.
- 25 So we all agreed to choose some men and send them to you with our dear friends Barnabas and Paul –
- **26** men who have risked their lives for the name of our Lord Jesus Christ.
- 27 Therefore we are sending Judas and Silas to confirm by word of mouth what we are writing.
- **28** It seemed good to the Holy Spirit and to us^d not to burden you with anything beyond the following requirements:

Πραξεις των Αποστολων 15:1-2

- 1 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ περιτμηθῆτε τῷ ἔθει τῷ Μωϋσέως οὐ δύνασθε σωθῆναι
- 2 γενομένης δὲ στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρναβῷ πρὸς αὐτοὺς ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρναβῶν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἰερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου

22-30

- 22 Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλη τῆ ἐκκλησία ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς ᾿Αντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρναβᾶ Ἰούδαν τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σιλᾶν ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς
- 23 γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν
- 24 Έπειδη ήκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν οἷς οὐ διεστειλάμεθα
- 25 ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν ἐκλεξαμένοις ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρναβῷ καὶ Παύλω
- 26 ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
- 27 ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σιλᾶν καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά
- 28 ἔδοξεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῷ καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τούτων τῶν ἐπάναγκες

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From the word εθος (ethos), custom, law, habit, usage.

^c Literally, to whom we gave no order, whom we did not command.

^d This idiom can mean simply, we decided. It is the same verb that is translated in verses 22 & 25 as they decided...we agreed...

- **29** You are to abstain from food sacrificed to idols, from blood, from the meat of strangled animals and from sexual immorality. You will do well to avoid these things. Farewell.
- **30** The men were sent off and went down to Antioch, where they gathered the church together and delivered the letter.
- 29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτῶν καὶ πορνείας ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε Ἔρρωσθε
- **30** Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες κατῆλθον εἰς 'Αντιόχειαν καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν

Acts 16:4^a

4 As they^b travelled from town to town, they delivered^c the decisions reached by the apostles and elders in Jerusalem for the people to obey^d.

Πραξεις των Αποστολων 16:4

4 ώς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις παρεδίδοσαν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b The word *they* refers to Paul and his travelling companions.

^c From the verb παραδιδωμι (paradidōmi)

From the verb φυλασσω (phulassō), guard, protect militarily and also used in the sense of observe, follow, obey. Compare κρατεω (krateō) and τηρεω (tēreō)

1 Corinthians 11:2^a

2 I praise you for remembering me in everything and for holding ^{b} to the teachings ^{c} , just as I passed ^{d} them on to you.

Προς Κορινθιους Α 11: 2

2 Έπαινῶ δὲ ὑμᾶς ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε

23-26

- **23** For I received^e from the Lord what I also passed on^f to you: The Lord Jesus, on the night he was betrayed, took bread.
- 24 and when he had given thanks, he broke it and said, "This is my body, which is for you; do this in remembrance of me."
- 25 In the same way, after supper he took the cup, saying, "This cup is the new covenant in my blood; do this, whenever you drink it, in remembrance of me."

23-26

- 23 Έγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ῇ παρεδίδετο ἔλαβεν ἄρτον
- 24 καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν Τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν
- 25 ώσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνησαι λέγων Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι τοῦτο ποιεῖτε ὁσάκις ἐὰν πίνητε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν
- 26 ὁσάκις γὰρ ἐὰν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον πίνητε τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρις οὖ ἔλθη

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From the verb κατεχω (katechō), *hold fast, retain, keep*.

^c The word translated *teachings* is in fact the word *traditions* – from $\pi\alpha\rho\alpha\delta\sigma\sigma\iota\varsigma$ (paradosis)

^d *I passed...on...* from παραδιδωμι (paradidōmi).

^e From παραλαμβανω (paralambanō)

f From παραδιδωμι (paradidōmi)

1 Corinthians 15:1-11^a

- **1** Now, brothers, I want to remind you of the gospel I preached to you, which you received^b and on which you have taken your stand^c.
- **2** By this gospel you are saved, if you hold firmly^d to the word^e I preached to you. Otherwise, you have believed in vain.
- **3** For what I received I passed on to you^f as of first importance: that Christ died for our sins according to the Scriptures,
- 4 that he was buried, that he was raised on the third day according to the Scriptures,
- **5** and that he appeared to Peter, and then to the Twelve.
- 6 After that, he appeared to more than five hundred of the brothers at the same time, most of whom are still living, though some have fallen asleep.
- 7 Then he appeared to James, then to all the apostles,
- **8** and last of all he appeared to me also, as to one abnormally born.
- **9** For I am the least of the apostles and do not even deserve to be called an apostle, because I persecuted the church of God.
- 10 But by the grace of God I am what I am, and his grace to me was not without effect. No, I worked harder than all of them yet not I, but the grace of God that was with me.
- **11** Whether, then, it was I or they, this is what we preach^g, and this is what you believed.

Προς Κορινθιους Α 15: 1-11

- 1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν ἀδελφοί τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν ὃ καὶ παρελάβετε ἐν ῷ καὶ ἑστήκατε
- 2 δι οὖ καὶ σώζεσθε τίνι λόγω εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε
- 3 παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς
- 4 καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται τῆ ἡμέρᾳ τῆ τρίτη κατὰ τὰς γραφάς
- **5** καὶ ὅτι ὤφθη Κηφῷ εἶτα τοῖς δώδεκα·
- **6** ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι τινὲς δὲ ἐκοιμήθησαν·
- 7 ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβω εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν·
- **8** ἔσχατον δὲ πάντων ώσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κάμοί
- 9 Έγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ·
- 10 χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα οὐκ ἐγὼ δὲ ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ σὺν ἐμοί
- 11 εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε

The two verbs used here are, once more, the usual technical words for receiving and transmitting tradition, π αραλαμβανω (paralambanō) and π αραδιδωμι (paradidōmi). The word-order is quite emphatic: for I delivered to you, as of first importance, that which I also received...

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From παραλαμβανω (paralambanō)

^c From ιστημι (histēmi), stand up, stand firm, hold one's ground

 $[^]d$ From the verb κατεχω (katechō), *hold fast, retain, keep*

^e Literally, by what word, in what terms

g Paul says that he received the tradition from the risen Christ (1 Corinthians 11:23 – compare Galatians 1:11,12. But he also avers here, as in Galatians 2:1-10, that there is no difference between his message and that preached by the other apostles. The word for *preach* in this verse is from the verb κηρυσσω (kerusso), *proclaim*, *herald out*

Romans 6:17^{*a*}

17 But thanks be to God that, though you used to be slaves to sin, you wholeheartedly obeyed^b the form^c of teaching to which you were entrusted^d.

Προς Ρωμαιους 6:17

17 χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From the verb υπακουω(hupakouō), *obey, follow, be subject to*.

^c From the word τυπος (tupos), *copy*, *image*, *form*, *pattern*, *model*.

^d From the verb π αραδιδωμι (paradidōmi). But notice Paul's words here: he does not say, ...the pattern of teaching which was delivered to you, but rather, ...the pattern of teaching to which you were delivered.

2 Thessalonians 2:15^a

15 So then, brothers, stand firm^b and hold to^c the teachings^d we passed on^e to you, whether by word of mouth or by letter.

Προς Θεσσαλονικεις Η 2:15

15 ἄρα οὖν ἀδελφοί στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ὰς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι ἐπιστολῆς ἡμῶν

3:6

6 In the name of the Lord Jesus Christ, we command you, brothers, to keep away from every brother who is idle and does not live according to the teaching you received from us.

3:6

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν ἀδελφοί ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβετε παρ ἡμῶν

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From 1στημι (histēmi), stand up, stand firm, hold one's ground

^c From the verb κρατεω (krateō) *hold, hold firmly*.

The word translated *teachings* is in fact the word *traditions* – from $\pi\alpha\rho\alpha\delta\sigma\sigma\iota\varsigma$ (paradosis)

^e By contrast, the words translated *we passed on to you* are literally *you were taught*, from the verb διδασκω (didaskō), *teach*

The word translated *teaching* is in fact the word *tradition* – from $\pi\alpha\rho\alpha\delta\sigma\sigma\iota\varsigma$ (paradosis)

g From παραλαμβανω (paralambanō)

2 Timothy 1:13-14^a

- **13** What you heard from me, keep as the pattern^b of sound teaching^c, with faith and love in Christ Jesus.
- **14** Guard^d the good deposit that was entrusted to you^e guard^d it with the help of the Holy Spirit who lives in us.

Προς Τιμοθεον Β 1:13-14

- 13 ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπη τῆ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
- 14 τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν

2:2

2 And the things you have heard me say in the presence of many witnesses entrust to reliable men who will also be qualified to teach others.

2:2

2 καὶ ὰ ἤκουσας παρ ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις οἴτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From the word υποτυπωσις (upotupōsis), *model, example, standard* – a word coming from the same root as τυπος (tupos)

^c Literally, of healthy words

^d From the verb ϕ υλασσω (phulassō), as in Acts 16:4. The word *guard* occurs twice in the English text, but only once in the Greek.

^e The word *deposit* is $\pi\alpha\rho\alpha\theta\eta\kappa\eta$ (parathēkē), *something which has been entrusted from one person to another*. There is no clause in the Greek to correspond to the English *that was entrusted to you* – the thought is all contained within the one word $\pi\alpha\rho\alpha\theta\eta\kappa\eta$ (parathēkē)

^f From the verb παρατιθημι (paratithēmi), **give over, entrust**. This verb comes from the same root as the word παραθηκη (parathēkē) in the previous note.

1 Peter 1:18-19^a

18 For you know that it was not with perishable things such as silver or gold that you were redeemed from the empty way of life handed down to you from your forefathers^b,

19 but with the precious blood of Christ, a lamb without blemish or defect.

Πετρου Α 1:18-19

18 εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου

19 ἀλλὰ τιμίω αἵματι ώς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

b The words **handed down to you from your forefathers** represent one single adjective in the Greek - π ατρο π αραδοτου (patroparadotou) – **forefather-transmitted**. A compound term formed from the word for **father**, π ατηρ (patēr) and the verb π αραδιδωμι (paradidōmi)

Galatians 1:11-14^a

- 11 I want you to know, brothers, that the gospel I preached is not something that man made up.
- **12** I did not receive^b it from any man, nor was I taught it; rather, I received^b it by revelation from Jesus Christ.
- 13 For you have heard of my previous way of life in Judaism, how intensely I persecuted the church of God and tried to destroy it.
- **14** I was advancing in Judaism beyond many Jews of my own age and was extremely zealous for the traditions^c of my fathers.

Προς Γαλατας 1:11-14

- 11 Γνωρίζω γὰρ ὑμῖν ἀδελφοί τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον·
- 12 οὐδὲ γὰρ ἐγὰ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό οὕτε ἐδιδάχθην ἀλλὰ δι ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ
- 13 'Ηκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὅτι καθ ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν
- 14 καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων

_

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

^b From παραλαμβανω (paralambanō). Only one occurrence in this verse although *receive* / *received* comes twice in English

^c From παραδοσις (paradosis)

Philippians 3:4-11^a

- 4 though I myself have reasons for such confidence. If anyone else thinks he has reasons to put confidence in the flesh, I have more:
- **5** circumcised on the eighth day, of the people of Israel, of the tribe of Benjamin, a Hebrew of Hebrews; in regard to the law, a Pharisee;
- **6** as for zeal, persecuting the church; as for legalistic righteousness, faultless.
- 7 But whatever was to my profit I now consider loss for the sake of Christ.
- **8** What is more, I consider everything a loss compared to the surpassing greatness of knowing Christ Jesus my Lord, for whose sake I have lost all things. I consider them rubbish, that I may gain Christ
- **9** and be found in him, not having a righteousness of my own that comes from the law, but that which is through faith in Christ the righteousness that comes from God and is by faith.
- 10 I want to know Christ and the power of his resurrection and the fellowship of sharing in his sufferings, becoming like him in his death,
- 11 and so, somehow, to attain to the resurrection from the dead.

Προς Φιλιππησιους 3:4-11

- 4 καίπερ έγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί ἐγὼ μᾶλλον·
- 5 περιτομῆ ὀκταήμερος ἐκ γένους Ἰσραήλ φυλῆς Βενιαμίν Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων κατὰ νόμον Φαρισαῖος
- **6** κατὰ ζῆλος διώκων τὴν ἐκκλησίαν κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος
- 7 ἀλλὰ ἄτινα ἦν μοι κέρδη ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν
- 8 ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου δι ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα ἵνα Χριστὸν κερδήσω
- 9 καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆ πίστει
- 10 τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ κοινωνίαν παθημάτων αὐτοῦ συμμορφιζόμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ
- 11 εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν

^a New International Version; Glossing and footnotes by David Jackson

The Clans 21^a

21 You have in the Messenger of God a beautiful^b exemplar^c for whomsoever hopes for God and for the Last Day, and remembers God much.

سورة الأحزاب ٢١

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَشِيرًا ٢٠

38

38 It is no hardship^d upon the Prophet in respect of what God has made duty^e to him; the way^f of God for those who passed before; and the commandment^g of God is a decree determined^h.

3

مَّا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلُوْا مِن قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّه قَدَرًا مَّقَدُورًا ٣٨

62

62 The way of God for those who passed before; and you will not find change in the way of God.

77

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ وَلَن تَجْدُ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ٢٢

^a Quran 33; Translation by Muhammad Yusuf

The Family of 'Imrān 132^a

132 And obey^b God and the Messenger that you may be shown mercy^c.

سورة النساء ٥٩

وَأَطِيعُواْ اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

137

137 Passed away^d before you [other] ways^e; so travel in the land and see what was the end^f of the beliers^g.

144

قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلكُمْ سُنَنُ فَسيرُواْ فِي الأَرْضِ فَانْظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذَّبِينَ ١٣٧

^a Quran 3; Translation by Muhammad Yusuf

Women 59^a

59 O You who believe! Obey^b God and obey the Messenger and the foremost in authority^c from among you; and if you dispute in a thing, then return it to God and the Messenger if you believe in God and the Last Day; that is the best and more excellent end.

سورة النساء ٥٥

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَطِيعُواْ اللَّهَ وَأَطِيعُواْ اللَّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ وَأُوْلِي الأَمْرِ مِنكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ذَلكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْويلاً ٥٩

64

64 And We did not send any messenger but that he be obeyed by God's leave; and when they wronged themselves^d; if only had they come to you and sought God's forgiveness^e and the Messenger sought forgiveness for them; they would find God Oft-Turning^f, Merciful.

7 2

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُول إِلاَّ لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ جَاَؤُوكَ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ جَاَؤُوكَ فَاسْتَغْفَرُ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُواْ اللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ٦٤

^a Quran 4; Translation by Muhammad Yusuf

The Forgiver 85^a

85 And their belief^b did not avail them when they saw our chastisement; the way^c of God which had passed before^d in relation to His servants; and therein the unbelievers are lost.

سورة الغافر ٥٨

فَلَمْ يَكُ يَنفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأُوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسرَ هُنَالكَ الْكَافرُونَ هَم

The Night Journey 77e

77 The way of those whom We have sent before you of Our messengers; and you will not find in our way alteration.

سورة الإسراء ٧٧

سُنَّةَ مَن قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِن رُّسُلِنَا وَلاَ تَجْدُ لِسُنَّتَنَا تَحْوِيلاً ٧٧

Banishment 7ⁱ

What God bestows as spoil upon His Messenger from the people of the townships^k, it is for God and for the Messenger and for the possessor of near relation, and the orphan, and the needy and the wayfarer^l, it does not become a thing by turns^m between the rich among you; and what the Messenger gives you take it and what he forbids you from, so refrain from it, and fear God; indeed God is severe in retribution.

سورة الحشر ٧

مَّا أَفَاء اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلْلَه وَللرَّسُولِ وَلذي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى فَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاء مِنكُمْ وَمَا آتَاكُمُ فَانتَهُوا الرَّسُولُ فَحُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ٧

^a Quran 40; Translation by Muhammad Yusuf

^e Quran 17; Translation by Muhammad Yusuf

ⁱ Quran 59; Translation by Muhammad Yusuf

Sunan al-Tirmidhi: **Knowledge of the** Messenger of God 2600

Narrated to us 'Ali bin Huir, narrated to us Baqiyyah bin al-Walid of Buhayr bin S'ad of Khalid bin M'adan of 'Abd al-Rahman bin 'Amr al-Sulma of al-'Irbad bin Sariyah, who said:

The Messenger of God (God bless him and grant him peace) preached to us one day after the afternoon prayer a forceful and articulate sermon which caused tears to flow from the eyes, and hearts were made fearful by it; so said a man, "Indeed, this sermon is a farewell, so what do you give to us in binding legacy. O Messenger of God?" He said, "I bequeath to you enjoining you to fear of God and hearing and obeying, though an Abyssinian slave; and indeed, whomsoever of you lives will see many disputations, innovations of affairs, and indeed they are errors; and whomsoever knows that from among you, upon him is my sunnah and the sunnah of the Rightly Guided Caliphs; bite upon it [the sunnah] with the molars [ie. firmly]

Said Abu 'Isa, this hadith is good and sound, and narrated Thawr bin Yazid of Khalid bin M'adan of 'Abd al-Rahman bin 'Amr al-Sulma of al-'Irbad bin Sariyah of the Prophet.

سنن الترمذي: العلم عن رسول

الْوَليد عَنْ بَحير بْن سَعْد وَعَظَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى رَجُلُ إِنَّ هَذِه مَوْعظَةُ مُودِّع فَمَاذَا تَعْهَدُ إِلَيْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ أُو صِيكُمْ بِتَقُّوكِ اللَّه وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ وَإِنْ عَبْدٌ وَ اتَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ فَاتَّهَا الْخُلَفَاء الرَّاشدينَ الْمَهْديِّينَ عَضُّوا عَ وَقَدْ رَوَى ثَوْرُ بْنُ يَزِيدَ عَنْ

مَعْدَانَ عَنْ عَبْد الرَّحْمَن بْن السُّلَميِّ عَنْ الْعرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ عَنْ النَّبيِّ (may God bless him and grant him peace)...etc.

Sunan al-Tirmidhi: Knowledge of the Messenger of God 2601

Narrated to us 'Abd Allah bin 'Abd al-Rahman, informed us Muhammad bin 'Uyaynah of Marwan bin Mu'awiyah al-Fazari of Kathir bin 'Abd Allah, he is the son of 'Amr bin 'Awf al-Muzani of his father, of his grandfather:

Of the Prophet (may God bless him and grant him peace) said to Bilal bin al-Harith, "Know," He said, "What shall I know, O Messenger of God?" He said, "Know, O Bilal," He said, "What shall I know, O Prophet of God?" He said, "Indeed, whomsoever revives a sunnah of my sunnah which I have bequeathed after me, indeed to him is the reward the like of whomsoever does it without decreasing from their reward anything: and whomsoever innovates erroneous innovation which pleases not God and His Messenger, upon him is the like of the sin of whomsoever does it without decreasing from that sinful burden of mankind anything."

Said Abu 'Isa, "This hadith is good...etc

سنن الترمذي: العلم عن رسول الله ٢٦٠١

حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَدُ الرَّحْمَنِ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُنَيْنَةً عَنْ مَرْوَانَ بْنِ مُعَاوِيَةً الْفُزَارِيِّ عَنْ كَثِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ هُوَ ابْنُ عَمْرِو بْنِ عَوْفَ الْمُزَنِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِبَلَالِ بُنِ الْحَارِثِ اعْلَمْ قَالَ مَا أَعْلَمُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ اعْلَمْ يَا بِلَالُ قَالَ مَا أَعْلَمُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ اللَّهَ قَالَ اللَّهُ مَنْ أَحْيَا سُنَّةً مِنْ سُنَّتِي قَدْ أُميتَتْ بَعْدِي فَإِنَّ لَهُ مِنْ الْأَجْرِ مِثْلًا مَنْ عَمْلَ بِهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجُورِهِمْ شَيْئًا وَمَنْ ابْتَدَعَ بِدْعَةَ ضَلَالَةً لَا تُرْضِي اللَّه وَرَسُولَهُ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ عَملَ بِهَا لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أَوْزَارِ مَنْ عَملَ بِهَا لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أَوْزَارِ مَنْ عَملَ بِهَا لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أَوْزَارِ النَّاسِ شَيْئًا

قَالَ أَبُو عِيسَى هَذَا حَدِيثٌ حَسَنُ وَمُحَمَّدُ بُنُ عُيَيْنَةَ هُوَ مَصِّيصِيُّ شَامِيُّ شَامِيُّ وَمُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ هُوَ ابْنُ عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ الْمُزَنِيُّ عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ الْمُزَنِيُّ